

Vlaanderen
verbeelding werkt

Naar een eerste statistiek van de geconsolideerde Vlaamse overheidsinvesteringen mei 2021

DEPARTEMENT
KANSELARIJ &
BUITENLANDSE ZAKEN

vlaanderen.be/dkbuza

Naar een eerste statistiek van de geconsolideerde Vlaamse overheidsinvesteringen

DKBUZA

31 mei 2021

1. Inleiding

Deze nota is de derde versie van de publicatie die in april 2019 verscheen, en de update in april 2020.

Investeringen zijn belangrijk. Een economie moet zich vernieuwen en voorbereiden op de toekomst. Niet alleen worden oudere, afgeschreven activa vervangen door nieuwe productiemiddelen, maar economische actoren zoals bedrijven, en overheidsinstellingen kunnen ook beslissen om te investeren in nieuwe activa. Dat verhoogt het productiepotentieel van een economie en er zijn dan meer mogelijkheden om producten te maken en bruto toegevoegde waarde te realiseren.

Niet alleen de private sector, maar ook de overheden zijn belangrijke investeringsactoren. Voorbeelden zijn het bouwen van weg- en haveninfrastructuur om het vervoer van goederen en personen gemakkelijker te maken, het ondersteunen van infrastructuur voor senioren, investeringen in milieutechnologie en zoveel meer.

Vlaamse publieke investeringen gebeuren niet enkel door de Vlaamse overheid in enge zin. Ook lokale publieke actoren zoals gemeenten en provincies en semi-publieke entiteiten zoals intercommunales en maatschappijen voor nutsvoorzieningen spelen een rol. Het gaat in deze nota niet om federale actoren die binnen Vlaanderen actief zijn (bijvoorbeeld spoorweginfrastructuur door Infrabel of nieuwe gebouwen voor het gevangeniswezen door de Regie der Gebouwen). Die actoren worden immers federaal aangestuurd.

Tijdens de besprekingen van het landenrapport van België in de Commissie Algemeen Beleid, Financiën en Begroting (Europese Commissie) in 2017 en 2018 werd de nood aan voldoende publieke investeringen benadrukt. Maar doordat de publieke investeringen uitgevoerd of mogelijk gemaakt worden door vele bestuursniveaus, achtten de minister-president en de leden van de Commissie het wenselijk om een omvattend beeld te hebben van de inspanningen van de Vlaamse publieke actoren.

Deze nota van de investeringsinspanningen van de Vlaamse overheid beslaat nu de periode 2014-2019. Er dient benadrukt te worden dat het een antwoord wil bieden op de omvang van de investeringsinspanningen van de Vlaamse overheden en is daarom veeleer macro-economisch van invalshoek dan budgettair.

Het rapport probeert op basis van de combinatie van allerlei bronnen een geconsolideerde investeringsstatistiek van de Vlaamse actoren te ontwikkelen. Een positieve ontwikkeling ten

aanzien van de eerste versie van 2019 is dat het Instituut voor de Regionale Rekeningen (INR) ondertussen de publieke uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling (O&O) voor de gewesten berekend heeft. Deze vervangen sedert de update van 2020 dan ook de eerdere ramingen van de versie van april 2019. Ze worden als kerninvestering opgenomen, en niet meer als aparte schil.

2. Perimeter

De volgende actoren worden begrepen onder de Vlaamse perimeter:

- A. Luik 1: De Vlaamse publieke investeringen (Vlaamse overheid in de Vlaamse begroting) zoals goedgekeurd in de parlementaire werkgroep “Leesbaarheid van de begroting” op 4 december 2018.
- B. Luik 2: De investeringen van de lokale besturen die rapporteren in het kader van de BBC-boekhouding (Beleids- en Beheerscyclus). Het gaat om gegevens die het agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) beheert. Het gaat om gemeenten & OCMW's, autonome gemeentebedrijven, provincies, autonome provinciebedrijven, en OCMW-verenigingen van publiek recht.
- C. Luik 3: De investeringen van de lokale besturen die niet rapporteren in BBC: dienstverlenende verenigingen (bijvoorbeeld West-Vlaamse Intercommunale), opdrachthoudende verenigingen (bijvoorbeeld Digipolis), projectverenigingen (veelal rond toeristische projecten), Provinciale Ontwikkelingsmaatschappijen (POM's) en eredienstbesturen.

Deze lijst werd afgestemd met de lijst van instellingen die het INR als publieke actoren erkent. Sommige entiteiten die bijdragen tot de Vlaamse publieke investeringen behoren volgens het INR tot de marktsector (bijvoorbeeld Farys, vele intercommunales, sociale verhuurkantoren) en blijven hier dus ook buiten beschouwing. De investeringsstatistiek kan op dat punt als een onderschatting gezien worden.

3. Definiëring van de investeringen

De investeringen van verschillende overheden binnen de Vlaamse perimeter worden in kaart gebracht. Belangrijk is dat het geheel van de investeringen wordt geconsolideerd, wat betekent dat dubbeltellingen voor investeringsstromen tussen de publieke actoren worden vermeden. Immers, de Vlaamse overheid doet zelf investeringen en verleent ook investeringssubsidies aan lokale besturen. De investeringen van de lokale besturen worden gefinancierd deels uit eigen middelen en deels uit die toegekende investeringssubsidies. De lokale besturen geven ook onderling investeringssubsidies (bijvoorbeeld van de gemeenten naar de autonome gemeentebedrijven). Daarom worden de onderlinge investeringssubsidies tussen de hier besproken overheden buiten beschouwing gelaten. De investeringssubsidies aan niet-overheden (privé bedrijven, gezinnen, VZW's) en aan federale en/of internationale instellingen worden wel opgenomen. Die zitten immers niet in de Vlaamse perimeter.

De bepaling van de geconsolideerde Vlaamse investeringen aligneert zich op de definiëring van de Vlaamse investeringen in voormelde nota van de werkgroep “Leesbaarheid van de begroting”. Daarin wordt gewerkt met verschillende lagen (kern + schillen), zodat er een variatie bestaat van een eng tot een ruim investeringsbegrip. Voor luik 1 is die methodiek zelfs in het geheel van toepassing, op de O&O bestedingen na. Voor de overige luiken wordt aan de hand van het beschikbare materiaal getracht daar zo goed als kan bij aan te sluiten. De volgende niveaus worden onderscheiden:

KERN: Investeringsuitgaven

- Luik 1: Vlaamse overheid: saldo van bruto investeringen en desinvesteringen in immateriële en materiële vaste activa, inclusief gesubsidieerd onderwijs en overige netto-aankopen van niet-financiële vaste activa (dit zijn voornamelijk gronden). Het gaat om uitbreidingsinvesteringen en vervangingsinvesteringen. Voorbeeld: de aankoop van een bestaand kantoorgebouw.
In het ESR 2010 dienen alle O&O uitgaven gekapitaliseerd te worden en dus als investering beschouwd te worden (dus niet als gewone uitgave of kost). Let wel: de investeringen in O&O apparatuur, gebouwen en dergelijke werden ook vroeger in het ESR 95 al als activa geboekt. Nieuw in het ESR 2010 is dat de lopende uitgaven voor bezoldiging van eigen O&O personeel, aangekochte arbeid van extern O&O personeel, aankopen van materialen en diensten nodig voor O&O en andere administratieve kosten nu als investering dienen geboekt te worden. Het INR heeft de gekapitaliseerde O&O uitgaven voor de gewesten nu ook berekend. Dat is nieuw ten opzichte van de vorige nota van april 2019¹ waar deze nog zelf geschat waren.
 - Luik 2: Lokale besturen: bruto investeringen in materiële en immateriële vaste activa inclusief gronden. Voorbeeld: de aanleg van een riolering.
 - Luik 3: Overige lokale entiteiten: bruto investeringen in immateriële en materiële vaste activa, zoals vermeld in de toelichting bij de jaarrekeningen (post 8). Voorbeeld: Digipolis bouwt een technisch platform voor de stad Antwerpen.
- ➔ De investeringsuitgaven slaan op de eigenlijke uitgaven voor immateriële bijvoorbeeld octrooien, licenties) en materiële vaste activa (bijvoorbeeld gebouwen en machines). Daarmee wordt het begrip investeringen afgestemd op het INR concept van bruto investeringen in vaste activa. Maar daarenboven worden ook de uitgaven voor gronden, terreinen meegerekend.

SCHIL 1: Investeringsbijdragen (subsidies)

- Luik 1: Vlaamse overheid: investeringsbijdragen aan niet-publieke of niet-Vlaamse entiteiten.
 - Luik 2: Lokale besturen: investeringsbijdragen aan niet-publieke of niet-Vlaamse entiteiten.
- ➔ Het gaat om de netto-subsidies die de overheden in kwestie verstrekken aan bedrijven, gezinnen, VZW's en in voorkomend geval ook federale en internationale instellingen (voornamelijk de EU). De investeringen zelf worden uitgevoerd door een derde instantie, maar ze worden mogelijk gemaakt door financiering van de Vlaamse overheid. In een analyse over België zou die stroom tussen de regio's en de federale overheid ook uitgezuiverd worden.

SCHIL 2: Investerings in de vorm van financiële participaties

- Luik 1: Vlaamse overheid: verstrekte kredietverleningen en participaties. Voorbeeld: een lening verstrekt door het Vlaams Woningfonds.
- Luik 2: Lokale besturen: de investeringen in andere financieel vaste activa. Het gaat om aandelen en vorderingen in andere entiteiten dan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, OCMW's en extern verzelfstandigde agentschappen.

¹ De O&O bestedingen kwamen niet aan bod in de oorspronkelijke nota van F&B.

- Bij luik 3 (overige lokale entiteiten) was het niet mogelijk om een onderscheid te maken naar type entiteit waarin geïnvesteerd werd (niet-markt moet buiten beschouwing gelaten worden). Daarom is er geen invulling voor schil 2 wat betreft luik 3. Dat is dus feitelijk een onderschatting van de realiteit.
- ➔ Door op deze manier de activa uit te breiden wordt bijgedragen aan een gunstig investeringsklimaat. Er is niet gekozen voor een netto benadering die het verschil tussen uitgaven en ontvangsten weergeeft. Immers met de kredietverlening of participatie wordt in de regel een actief gerealiseerd of verworven. Er is dus daadwerkelijk een investering die gebeurt door toedoen van de overheid. Dat komt beter tot uiting door enkel de bruto stromen te beschouwen (enkel uitgaven), dan de netto stromen (waarbij de ontvangsten, terugbetalingen afgezet worden tegen de uitgaven voor participaties en de vorderingen). De invalshoek is nagaan wat er aan investeringen gebeurt door of door toedoen van de Vlaamse overheden.

SCHIL 3: Publiek-private samenwerking (PPS)-constructies²

- PPS is een alternatieve samenwerkingsvorm tussen een overheid en één of meer private ondernemingen, waarbij de overheid zich volledig op het gewenste einddoel focust en zich in beperkte mate inlaat met het realisatieproces.
- Er bestaan twee soorten PPS constructies: de niet-geherkwalificeerde en de geherkwalificeerde. Bij de niet-geherkwalificeerde PPS doet een privé onderneming een investeringsuitgave in een bepaald jaar en boekt de Vlaamse overheid beschikbaarheidsvergoedingen in de jaren na oplevering van het project (doorgaans gedurende 25 jaar). Na die periode wordt de Vlaamse overheid eigenaar. De beschikbaarheidsvergoedingen worden niet als investering geboekt. Bij de geherkwalificeerde PPS was Eurostat van oordeel dat het risico te veel bij de Vlaamse overheid lag en diende de Vlaamse overheid de uitgave in haar boeken als investering op te nemen. Ze zitten dus in de kerninvesteringen. Deze soort PPS doet zich nu niet meer voor. Strikt genomen boekt de Vlaamse overheid dus geen investering in het kader van PPS (niet-geherkwalificeerd). Maar het is natuurlijk wel zo dat de private sector een investering doorvoert dankzij een 'impuls' en financiering van de Vlaamse overheid.
- ➔ De jaarlijkse investeringsuitgaven van de private sector in het kader van PPS-constructies (niet-geherkwalificeerde projecten) worden als een aparte schil weergegeven. Het gaat om de effectieve investeringsbedragen die private actoren spenderen per jaar dat ze werken aan het project om dat te realiseren (en niet om de beschikbaarheidsvergoedingen die de overheid betaalt na oplevering van het project).

4. Uitwerking 2014-2019

De reeks van de investeringsgegevens loopt van 2014 tot 2019. De basisinformatie is vanaf 2014 beschikbaar (rekenwerk + start van een nieuwe legislatuur). Deze basisinformatie is de bron voor de statistiek. Het gaat om realisaties, niet om begrotingsgegevens. Deze laatste hebben een minder grote macro-economische relevantie en zijn bovendien niet beschikbaar voor luik 3

² Deze schil komt eveneens niet aan bod in de nota van F&B.

(andere lokale entiteiten) waar jaarrekeningen gebaseerd op het dubbel boekhoudsysteem de bron zijn.

4.1. Samenstelling naar laag

Tabel 1 voorziet in een gedetailleerd overzicht van de geconsolideerde investeringen per laag en volgens de verschillende luiken³.

³ Een aantal bedragen verschillen in vergelijking met de versie van april 2020: het gaat vooral om meer volledige cijfers over de BBC-plichtige lokale besturen en een actualisering van de lijst van niet-BBC plichtige lokale besturen. Ook zijn de (basis)gegevens voor de gemeentebesturen en OCMW's nu samengenomen.

Tabel 1: Geconsolideerde Vlaamse overheidsinvesteringen, naar luik en laag, 2014-2019, in 1.000 euro (tenzij anders vermeld)

LUIK 1: Vlaamse overheid	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kern	3 261 839	3 372 280	3 712 979	3 596 649	3 748 219	3 940 293
Waarvan:						
Investeringen in scholenbouw (onderwijs)	505 607	790 679	842 034	613 016	540 933	460 897
* DBFM Scholen van Morgen	86 025	351 363	552 884	171 920	57 423	41 781
* Overige	419 582	439 316	289 150	441 095	483 510	419 116
Investeringen wegen- en waterbouwkundige werken	692 709	556 340	673 365	734 929	781 673	903 023
* Reguliere	534 889	529 334	609 157	731 686	781 673	903 023
* Geherkwalificeerde PPS	157 820	27 006	64 208	3 243	0	0
Overige investeringsuitgaven	822 308	677 548	672 637	720 850	763 648	810 250
Activering onderzoek & ontwikkeling	1 241 214	1 347 712	1 524 942	1 527 854	1 661 964	1 766 124
Schil 1: Investeringsbijdragen	793 277	613 988	532 263	683 633	693 520	863 617
Waarvan:						
Investeringsbijdragen VIPA	417 854	250 199	171 835	168 543	177 052	225 230
Sluis Terneuzen	0	3 904	0	24 872	77 965	87 900
Overige investeringsbijdragen	375 423	359 885	360 428	490 218	438 502	550 487
Schil 2: Bruto participaties	2 395 178	2 043 530	2 108 364	2 272 461	2 349 594	2 450 279
Waarvan:						
Uitgaven VMSW	1 440 054	1 248 154	1 190 878	1 242 271	1 229 565	1 282 960
Uitgaven VWF	584 708	418 579	345 288	351 033	365 189	412 539
Overige participaties	370 416	376 797	572 198	679 158	754 840	754 779
SUBTOTAAL LUIK 1	6 450 294	6 029 798	6 353 606	6 552 744	6 791 332	7 254 189

LUIK 2: BBC-plichtige lokale besturen						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kern:	1 420 255	1 571 255	1 546 443	1 854 259	2 150 330	2 183 872
Waarvan:						
Gemeentebesturen + OCMW	1 169 519	1 267 978	1 174 737	1 391 887	1 598 676	1 707 444
Autonome gemeentebedrijven	119 160	159 717	209 094	257 820	262 348	240 734
OCMW-verenigingen van publiek recht	3 147	3 342	67 673	89 019	109 292	84 364
Provinciebesturen	125 019	136 883	89 129	109 343	171 512	147 419
Autonome provinciebedrijven	3 410	3 335	5 810	6 190	8 503	3 911
Schil 1:						
Investeringsbijdragen	-3 246	10 041	66 962	101 622	129 351	136 306
Waarvan:						
Gemeentebesturen + OCMW	-10 632	-3 809	33 152	82 740	118 608	115 294
Autonome gemeentebedrijven	-7 544	-2 027	11 072	-3 728	755	-1 148
OCMW-verenigingen van publiek recht	-25	-22	-140	14	-1 601	-132
Provinciebesturen	15 392	16 123	23 624	22 096	12 266	21 506
Autonome provinciebedrijven	-437	-223	-746	500	-678	786
Schil 2: Bruto participaties	54 743	16 959	47 643	37 789	641 642	31 790
Waarvan:						
Gemeentebesturen + OCMW	48 999	11 884	14 550	21 199	618 923	3 984
Autonome gemeentebedrijven	2 082	4 628	30 329	1 187	5 148	27 460
OCMW-verenigingen van publiek recht	1	-2	141	1 991	416	149
Provinciebesturen	3 659	418	2 589	13 378	17 144	164
Autonome provinciebedrijven	3	31	34	33	11	32

SUBTOTAAL LUIK 2	1 471 753	1 598 255	1 661 049	1 993 670	2 921 323	2 351 968
Waarvan:						
Gemeentebesturen + OCMW	1 207 886	1 276 054	1 222 439	1 495 827	2 336 208	1 826 722
Autonome gemeentebedrijven	113 698	162 319	250 495	255 279	268 250	267 046
OCMW-verenigingen van publiek recht	3 122	3 318	67 674	91 024	108 107	84 380
Provinciebesturen	144 070	153 423	115 342	144 817	200 922	169 089
Autonome provinciebedrijven	2 976	3 142	5 098	6 723	7 836	4 730

Luik 3: Andere lokale entiteiten						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kern:	325 893	186 384	217 108	280 532	368 072	444 415
Waarvan:						
Niet-BBC plichtige lokale entiteiten excl. POM's en erediensten	327 364	183 749	215 381	279 327	367 715	434 306
POM's	1 095	860	881	-709	-358	5 748
Eredienstbesturen	-2 566	1 775	846	1 914	716	4 360
Schil 1:						
Investeringsbijdragen	0	0	0	0	0	0
Schil 2: Bruto participaties	0	0	0	0	0	0
SUBTOTAAL LUIK 3	325 893	186 384	217 108	280 532	368 072	444 415
Waarvan:						
Niet-BBC plichtige lokale entiteiten excl. POM's en erediensten	327 364	183 749	215 381	279 327	367 715	434 306
POM's	1 095	860	881	-709	-358	5 748
Eredienstbesturen	-2 566	1 775	846	1 914	716	4 360

Schil 3: Niet-geherkwalificeerde PPS-constructies						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	99 804	128 497	173 697	97 480	48 447	56 020

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ALGEMEEN TOTAAL	8 347 744	7 942 934	8 405 459	8 924 426	10 129 175	10 106 591
LUIK 1: Vlaamse overheid	6 450 294	6 029 798	6 353 606	6 552 744	6 791 332	7 254 189
LUIK 2: BBC-plichtige lokale besturen	1 471 753	1 598 255	1 661 049	1 993 670	2 921 323	2 351 968
Luik 3: Andere lokale entiteiten	325 893	186 384	217 108	280 532	368 072	444 415
Schil 3: Niet-geherkwalificeerde PPS-constructies	99 804	128 497	173 697	97 480	48 447	56 020

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ALGEMEEN TOTAAL	8 347 744	7 942 934	8 405 459	8 924 426	10 129 175	10 106 591
Kern	5 007 987	5 129 919	5 476 530	5 731 440	6 266 621	6 568 581
Schil 1:						
Investeringsbijdragen	790 032	624 029	599 225	785 256	822 871	999 923
Schil 2: Bruto participaties	2 449 921	2 060 489	2 156 007	2 310 250	2 991 236	2 482 068
Schil 3: Niet-geherkwalificeerde PPS-constructies	99 804	128 497	173 697	97 480	48 447	56 020

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bbp Vlaams Gewest	233 234	242 129	251 400	260 608	269 965	279 227
	700	300	600	600	300	300
Totale geconsolideerde investeringen in % bbp	3,6	3,3	3,3	3,4	3,8	3,6
Investerings luik 1 in % bbp	2,8	2,5	2,5	2,5	2,5	2,6

Bron: F&B, ABB, Belfirst, verwerking DKBUZA.

De totale geconsolideerde Vlaamse overheidsinvesteringen (kern + alle schillen) kwamen in 2019 op 10.107 miljoen euro. Dit totaal bestaat voor het grootste deel (6.569 miljoen euro of 65,0%) uit kerninvesteringen in materiële en immateriële vaste activa en geactiveerde O&O bestedingen.

- Het gaat vooral om kerninvesteringen van de Vlaamse overheid (3.940 miljoen euro, waarvan bijna de helft O&O). Op de tweede plaats komen de BBC-plichtige lokale besturen (2.184 miljoen euro, vooral de gemeentebesturen); de niet-BBC-plichtige lokale entiteiten zijn goed voor 444 miljoen euro.

De tweede belangrijke component zijn de bruto participaties met 2.482 miljoen euro of 24,6%.

- Vooral de Vlaamse overheid is hier actief (2.450 miljoen euro, grotendeels uitgaven van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal wonen en het Vlaams Woningfonds) en in veel mindere mate de BBC-plichtige lokale besturen (32 miljoen euro in 2019).

In derde orde komen de investeringsbijdragen voor een bedrag van 1.000 miljoen euro of 9,9%.

Het aandeel van investeringen die de private sector uitvoert in het kader van PPS constructies is gering (56 miljoen euro of 0,6%).

4.2. Evolutie naar laag

Het totale bedrag van de geconsolideerde investeringen bedroeg 8.348 miljoen euro in 2014 en klom – na een aanvankelijke daling in 2015 – naar 10.129 miljoen euro in 2018. In 2019 is het met 10.107 miljoen euro iets lager.

De hogere omvang van de investeringen in 2014 dan in 2015 (tabel 1 en figuur 1) kwam door het relatief hoge bedrag aan investeringsbijdragen en aan investeringen in participaties in dat jaar bij de Vlaamse overheid (luik 1).

De investeringssubsidies bij de Vlaamse overheid (kern) zijn te hoog ingeschat in 2014. Vanaf 2015 zijn er economische codes bijgekomen waardoor een aantal subsidies beter verrekend konden worden over meer codes. Ook zijn er veel aanrekeningen geweest van alternatieve investeringssubsidies van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) op de jaren 2013 en 2014, in tegenstelling tot de jaren daarna.

De participaties bij de Vlaamse overheid waren in 2014 hoger dan in de andere jaren. Dit is te verklaren door ontwikkelingen bij de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) en het Vlaams Woningfonds (VWF):

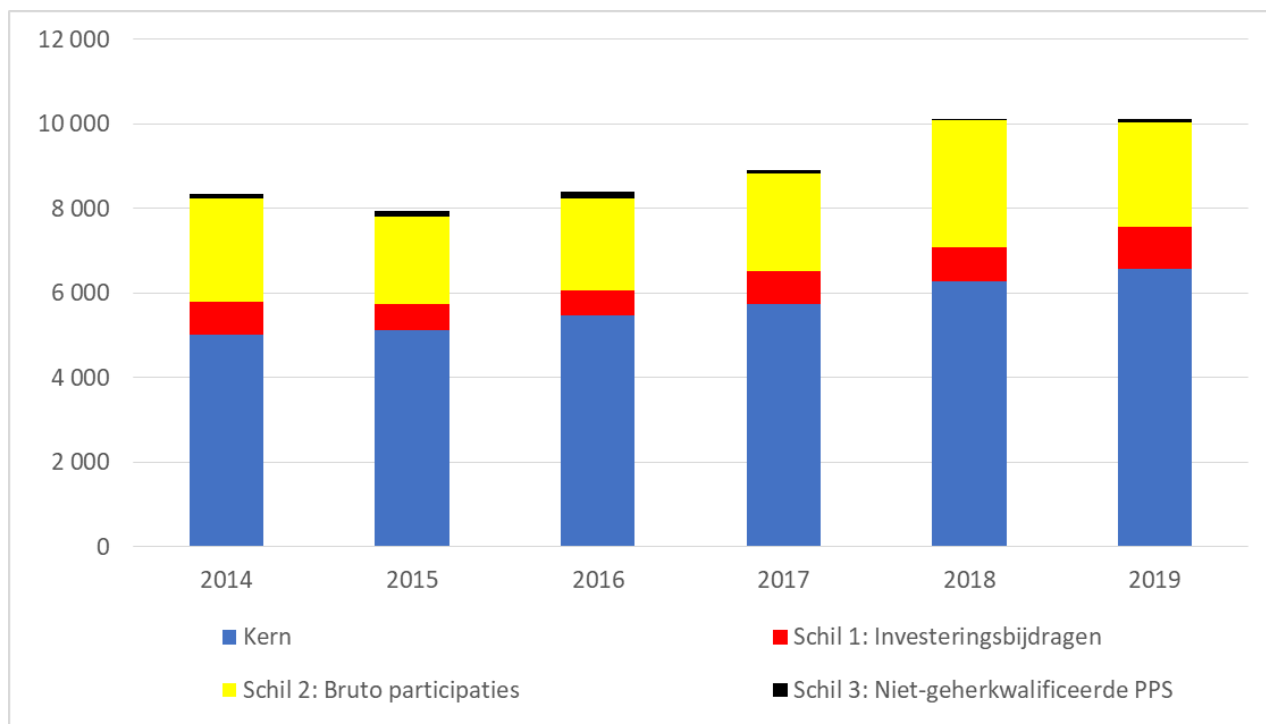
- Het Decreet grond- en pandenbeleid van 2009 dat een piek gaf van leningen verstrekt aan sociale huisvestingsmaatschappijen in 2014. Dit werd in latere jaren niet meer herhaald. Het verloop van de rentevoeten speelt een belangrijke rol. Immers, de toegekende hypothecaire leningen zijn sterk afhankelijk van de marktrente. Als de rente laag staat (in 2015) zullen er minder aanvragen zijn bij het VWF en de VMSW.
- Bijzondere sociale leningen door het VFW en de VMSW worden vanaf 2014 uitgegeven aan de voorwaarden van het ééngemaakte leningenbesluit (= afstemming tussen VFW en VFSW).

In 2015 daalden de investeringen met 4,8% tot 7.943 miljoen euro door de terugval in investeringsbijdragen en bruto-participaties. In 2016 en 2017 groeiden de totale investeringen opnieuw (+5,8% en +6,2%). In 2016 waren er voor 553 miljoen euro investeringen in de DBFM Scholen van Morgen en in 2016 en 2017 namen ook de investeringen in wegen en waterbouwkundige werken toe (met 21,0% en 9,1%). Het jaar 2018 zag een toename van de totale investeringen met 13,5%. Dat was het geval voor alle schillen. In 2019 was er een lichte terugval van de totale investeringen (-0,2%) door de lagere bruto participaties. De kerninvesteringen groeide immers nog met 4,8% aan (waarvan de investeringen in wegen en waterbouwkundige werken +15,5%).

De investeringen volgens het kernbegrip vormden steeds de voornaamste post en lieten ieder jaar een stijging optekenen. De O&O bestedingen nu deel uit van de kern. Deze namen vooral toe

in 2016 (+13,2%) en 2018 (+8,8%). De bruto participaties groeiden in 2018 vrij fors met 29,5%, maar daalden in 2019 met 17,0%.

Figuur 1: Geconsolideerde investeringen naar laag (netto benadering), Vlaamse publieke entiteiten, 2014-2019, in miljoen euro

Bron: F&B, ABB, Belfirst, verwerking DKBZA.

4.3. Samenstelling naar luik

De investeringen van de Vlaamse overheid bedragen volgens deze ruime benadering 7.254 miljoen euro in 2019. Dat is goed voor 71,8% van alle Vlaamse overheidsinvesteringen. De Vlaamse overheid zelf is daarmee de belangrijkste investeringsactor. In tegenstelling tot de eerste analyse (april 2019) worden de geactiveerde O&O bestedingen nu meegerekend bij de kern. Op de tweede plaats komen de BBC-plichtige lokale besturen (2.352 miljoen euro of 23,3%). De andere lokale entiteiten zijn met 444 miljoen euro (4,4%) de derde belangrijkste investeringsactor. De investeringen van private actoren in PPS constructies maken slechts 0,6% uit van het ruime investeringstotaal.

4.4. Evolutie naar luik

De afname van de totale geconsolideerde investeringen met 4,8% in 2015 komt op naam van de Vlaamse overheid (-6,5 %), omwille van de redenen vermeld in 4.2, en de andere niet-BBC plichtige lokale entiteiten (die in absolute bedragen een kleine post zijn). Bij de BBC-plichtige lokale besturen was er een toename (+8,6%).

In 2016 zorgde de Vlaamse overheid daarentegen voor 5,4% groei van de investeringen. In 2017 en 2018 groeiden de investeringen van de Vlaamse overheid verder met 3,1% en 3,6%. In 2019 volgde een groeiversnelling tot +6,8%, door toedoen van zowel de kerninvesteringen als van de investeringsbijdragen en bruto-participaties.

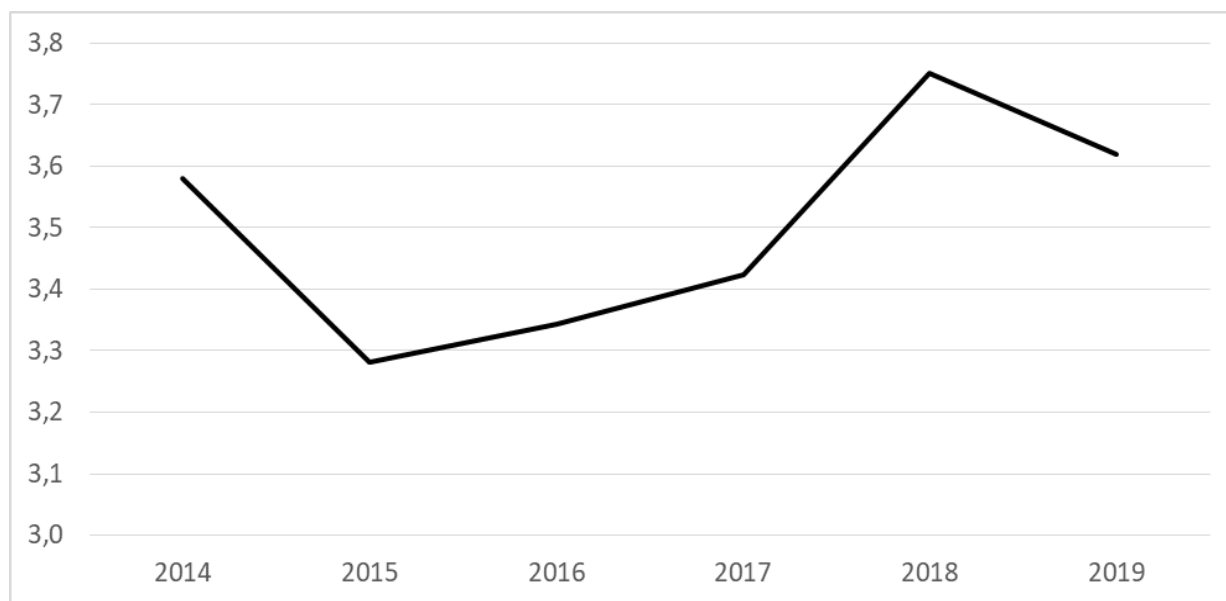
De investeringen van de BBC-plichtige lokale besturen namen vooral in 2017 en 2018 toe. Dit komt vooral doordat de gemeentebesturen & OCMW's hun bruto-participaties (2018) en hun kerninvesteringen (2017 en 2018) dan behoorlijk zagen aangroeien. De aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen in oktober 2018 was daar ongetwijfeld niet vreemd aan. In 2019 volgde dan een terugval met 19,5%.

De investeringen van de niet-BBC plichtige lokale entiteiten kenden na de terugval in 2015 een behoorlijke groei in de daaropvolgende jaren. Het gaat in absolute bedragen echter om een kleine post.

4.5. Verhouding tot het Vlaamse bbp

De totale geconsolideerde Vlaamse overheidsinvesteringen waren in 2019 goed voor 3,6% van het bbp van het Vlaamse Gewest, net zoals in 2014. Zoals in punt 4.2 vermeld zijn de subsidies voor 2014 te hoog ingeschat, wat meteen ook de totale geconsolideerde investeringen in % bbp voor 2014 verhoogt. In 2015 zakte de investeringsratio tot 3,3%. Vanaf 2016 tot 2018 was er een gestage toename (3,8% in 2018, figuur 2). In 2019 was er een lichte terugval.

Figuur 2: Totale geconsolideerde investeringen in verhouding tot het bbp van het Vlaamse Gewest, 2014-2019 (in %)

Bron: DKBZA.